

Naročnina

časna letno 30 Din, polletne 15 Din,
— za inozemstvo letne 60 Din.

Posamezna šte. 1 Din

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštna kran. 12.349

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani; cela stran 600
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

IV. LETO

Murska Sobota, 6. oktobra 1935.

ŠTEV. 40

Gospodarske posledice spora

Italjansko-abesinski spor hiti svojemu usodnemu zaključku neizprosno nasproti. Vsi poizkusi da bi se oba protivnika pobotala na miren način, so ostali jalovi in danes ne dvomi nihče več, da bi se italjanske čete vrnile iz Afrike ne da bi se prej spoprijele z Abesinci. Topovi in puške so nabasane in vojaštvo samo čaka še ukaza. Že jutri mogoče bo zazvenelo orožje.

Najbolj usodna stran tega spora pa je stališče Anglije. V bojazni, da bi se z zavojevanjem Abesinije po Italiji, njena kolonialna moč zmanjšala in gospodarsko utrpela, se je prerinila v ospredje in hoče imeti svojo odločilno besedo. Britanske besede so trde, neizprosne in samozavestne, saj se opirajo na pravičnost Društva narodov in na svoje orožje. Italija se tega ni prestrašila in ni prestala s transporti vojaštva v Afriko, kljub množici bojnih ladij, ki križarijo pod angleško zastavo po sredozemskem morju. Abesinsko-italjanski konflikt se je razvil v resen spor med Anglijo in Italijo, ki ima lahko svoje usodne posledice za vso Evropo.

Resnična tolažba v tem so nam izjave predstavnikov Male antante, ki pravijo: „Mala antanta je sicer na strani Anglije, ki brani pakt Društva narodov, vendar pa ne bo storila nič, kar bi moglo poslabšati odnose med Beogradom in Rimom.“ To nam je prijetno zagotovilo, da ne bomo žrtve zmed, ki se nas tičejo popolnoma neposredno.

Nedogledne pa so že sedaj posledice, ki jih je povzročil italjansko-abesinski spor na gospodarskem polju. Predvsem so vidne v velikih državnih izdatkih Italije za ekspedico v vzhodno Afriko ter je državni dolg narastel do 150 milijard lir, napram 100 milijard v l. 1922. Tudi uvozne omejitve niso povzročile izboljšanje trgovinske bilance ter si mora Italija pomagati s kliringi, v katerih ostaja dolžna tako kot Nemčija. Tako morajo države uvoznice v Italijo, med njimi tudi naša država pomagati s kreditiranjem italjanskemu gospodarstvu pri njegovih vojnih naporih. In to še v precejšnji meri. Posebno

v zadnjem času je vedno več povpraševanja na naših tržiščih od strani italjanskih trgovcev, ki kupujejo predvsem fižol, krompir, žito, moko i. t. d. Italjanska armada v Afriki zahteva dobro prekrbo, zato se je tudi silno dvignil uvoz agrarnih produktov v Italijo. Ker je nakupovanje tudi pri nas živo, so se cene nekaterim našim pridelkom dvignile in učvrstile. Pričakovati pa je, da se bo v kratkem nakup naših produktov od strani Italije povečal in naravna posledica bo, da bodo poljski pridelki poskočili v svoji vrednosti. Isto je pričakovati tudi pri živini. Kako velike so potrebe Italije, je najboljši dokaz ta, da je pred kratkim kupila 30.000 glav živine v francoski

koloniji. Z korekturo obstoječih trgovinskih pogodb pa bi lahko naša država bila največji prodajalec za Italijo. K temu bi še omenili, da se poleg Italije zanima za našo živino, predvsem za svinje do 100 kg težkih, tudi Nemčija, ki namerava letos prevzeti večjo količino iz naših tržišč.

Izgledi, da se naš izvoz agrarnih produktov poveča, so ugodni. Na naši vladi pa je, da vsestransko izrabi ugodno konjunkturo, ter stori vse, da se olajša naš izvoz v inozemstvo. Če bo kmet lažje in dražje prodal svoje pridelke in svojo živino, mu bo najbolj pomagano. Nudila se mu bo krvavo potrebna pomoč, na katero je zaman čakal že vsa zadnja leta.

POLITIKA

Na seji ministrskega sveta so bile sprejete sledeče uredbe: Uredba o olajšavah za domačo šumsko industrijo, uredba o taksnih olajšavah za industrijska podjetja, ki jih je gospodarska stiska tako zadela, da je njihov obstoj ogrožen in uredbo o zaščiti kmetovalcev.

Ustanovitev politične stranke: „Jugoslovanski narodni pokret - zbor“ je ministrski svet prepovedal.

Jugoslovanska-madžarska komisija, ki jo odreja trgovinska pogodba, je končala svoje delo. Zlasti se je sklepalo o povečanju izvoza našega lesa in naših rib v sosedno državo.

Jugoslovanski nacionalni politiki, pristaši pohorske deklaracije, so imeli važno politično konferenco v Sarajevu.

Proglas na prebivalstvo sta izdala bana savske in primorske banovine, v katerem opozarjata na predpise orožnikov glede uporabe orožja in zato svarita vse, da se ne dajo zapeljati po hujškah.

Odstopi občinskih odborov predvsem v savski banovini se nadaljujejo, da bi s tem izsilile nove volitve. V križevskem srezu je te dni odstopilo sedem občinskih odborov.

Samoupravnim uslužbencem so se prav tako kot državnim nameščencem znižale plače.

Dr. Otmar Pirkmajer dosedanj podban naše banovine je bil upokojen. Za pomočnika bana dravske banovine je bil imenovan dr. Stanko Majcen, inspektor notranjega ministrstva.

„Cilj vlade je: svobodni državljani v svobodni državi.“ Tako je iz-

javil predsednik naše vlade ob priliki svojega nedavnega obiska v Sarajevu. Povdaril je tudi še: „Ko bomo izvedli narodno slovo, se bomo lahko posvetili tudi velikim gospodarskim in finančnim vprašanjem in jih zadovoljivo rešili.“

Med dr. Mačkom in bivšimi samostojnimi demokrati, ki tvorijo del seljačko-demokratske koalicije obstoji precejšnje trenje. Tako ve poročati „Vreme“, ki še dodatno pristavi: Dr. Maček bo javno razglasil svoj program, kakor hitro izidejo politični zakoni.

Vse spremembe in dopolnitve sedanjega invalidskega zakona so že dogotovljene in so bile izdelane v sporazumu s predstavniki osrednjega odbora združenih vojnih invalidov. V najkrajšem času bodo te spremembe predmet zakonskega osnutka.

Uredba o uradniških plačah bo vlada v najkrajšem času spremeni tam, kjer je znižanje nepravilno.

Narodni poslanci iz Dravske banovine bodo ustanovili svoj klub, ki bo štel od 15—18 poslancev.

Da bi se preprečila vojna med Italijo in Abesinijo, ne veruje nihče več in zato Društvo narodov ne bo ukrenilo nič, dokler se ne prično sovražnosti.

Italjani so izkrcali svoje čete na arabski obali, a so se morali umakniti, ko je nastopila angleška mornarica.

Eden je sporočil Lavalu, da je pripravljena Velika Britanija, da sklene s Francijo celo vrsto konvencij in pogodb, da se prepreči vojna v

Evropi, če bo Francija podpirala Veliko Britanijo v njenem sedanjem sporu z vso odločnostjo.

Na italjanski, kot na abesinski strani so priprave za vojno velike. Italjani kupujejo v Ameriki 1 milijon sodov petroleja in mnogo bomb, v Rusiji pa žito. Abesinska vlada pa je kupila 200.000 konj ter velike količine orožja.

Anglija je v Egiptu pripravila že 1000 letal ter izkrcala do sedaj že 18.000 mož, ima pa pripravljenih še 50.000 mož pehote iz Indije. Transporti angleški čet, ladij in letal v Sredozemskem morju pa se še nadaljujejo.

Abesinski cesar je že podpisal ukaz o splošni mobilizaciji v Abesiniji. Mobiliziranih bo nadaljnjih 550.000 vojakov.

Italjanska ofenziva se je že pričela in močni oddelki italjanskih čet so začele z napadalnimi akcijami v abesinskem obmejnem ozemlju.

Za predsednika Združenih držav Sev. Amerike bo proti Rooseveltu kandidiral znani industrialec Ford.

Mandat nad Palestino hočejo imeti Poljaki, ker je na Poljskem 3 in pol milijona Židov in ima zato Poljska največjo pravico nad to deželo.

Veliko število poljskih politikov in vojaških odličnikov je nemški minister povabil na svoj lov. V političnih krogih govore, da so na tem sestanku razpravljali o silno važnih zadevah.

Nevarnost svetovne vojne postaja vedno večja. Medtem ko se vsi odgovorni činitelji pečajo z italjansko-abisinskim sporom pa Nemčija pripravlja vojaški pohod proti Litvi.

Električna napeljava!

Ker se je pred kratkim dogodila v Murski Soboti na mestnem električnem omrežju od strani brezvesnežev nepremišljena šala, opozarjamo v naslednjem — ne glede na najstrožje oblastveno zasledovanje — na resno življensko nevarnost vsakogar, ki bi ponovno občutil potrebo izvajati slične neslanosti.

Vsako dotikanje električnega prostega voda je strogo zabranjeno. Niti se ne dovoli plezanje po drevju v neposredni bližini električnih napeljav.

Strogo se izogibaj del v neposredni bližini prostega voda pod napetostjo, ne da bi prej obvestili o nameravanih delih električno podjetje. Isto si dolžan storiti pri kakorkoli nastalem požaru.

Transformatorskih postaj se v vsakem slučaju izogibaj in ne pusti v njih bližino otrok brez nadzorstva.

V bližini električnega voda se ne sme spuščati „zmaje“, kateri se prav lahko zapletejo v žice in vrvice, ki jo držiš v roki — zlasti pri vlažnem vremenu — prevaja električni tok. Opusti vsak poizkus metati preko električnega voda kovinaste žice ali slično ter obvesti takoj električno podjetje, če naletiš na pretrgano žico, ki visi raz droga ali leži na tleh.

Prijemanje take žice je smrtno-nevarno.

Ponesrečenca, ki je še v dotiku z električno napeljavo, prijematl za gole dele telesa je pogubno. Rešiti ga

zamoreš edinole s stvarno poučenim postopanjem.

Rešitelj naj ovije svoje roke z suhimi krpami, ali naj vtakne roke v rokave slečene suknje ter si naj po možnosti podloži kako suho desko, na katero naj stopi predno se dotika ponesrečenca. V mnogih slučajih zadostja, če ponesrečenca, ki se drži za električni vod dvigneš od tal. V vsakem slučaju pa naj se takoj obrne na električno podjetje in event. do najbližnjega zdravnika.

Zlasti naj se o gornjem vestno poduči mladina.

DOMAČE VESTI

MIMO NAS

Ker se silno mnogo vedno čita o sportu pa sem še jaz šel prejšnjo nedeljo tja za železnico, da vidim kakšna je ta zadeva. Vso pot tja po Lendavski cesti ni bilo slišati drugega kakor: fudbal, fudbal, fudbal... Tujk ne razumem, sportnih strokovnih izrazov še manj, za to sem se teh besed otepal kakor nadležnih mušic. Pa se jih nisem mogel izogniti in preden sem prišel na trato ali kakor sportniki imenujejo: fudbal plac (neki gospod z naočniki je rekel celo fudbalšče) mi je glava brnela kakor panj. No in potem se je kmalu začelo. Začetek je silno dolgočasen. Drug proti drugemu se postavijo, dva si sežeta celo v roke potem pa trikrat nekaj zakričijo. To je dolgočasno in še cigani, ki stojijo prav na drugem koncu trate, zehajo na stečaj in glasno, da jih je dobro slišati od ceste do proge. In takoj za tem se začne sport. Po „trati zeleni“ je silno tekanje za žogo. Če kdo pade publika kriči. Tudi jaz med njimi. Spočetka sem bil tih, pa mi je neki gospod tako trdo stopil na nogo, da sem vse zvezde videl potem pa me je še sunil s komolcem med rebra, da sem sapo lovil kakor riba na suhem. Samo „pardon“ mi je rekel in me pomenljivo pogledal. Jaz sem ga takoj razumel in sem tudi začel kričati. Z drugimi! Če je kdo kakega vrge po tleh in ga še z nogo sunil v želodec, je bilo najlepše. Neki možakar s predpasnikom, ki je stal poleg mene si je v zadovoljstvu skoro izkričal grlo. Oh in še toliko lepša je bilo: ta igralec je udaril drugega s pestjo po glavi. Bravo! Ploskanje. Dva sta se predstavila z zvanečimi zaušnicami. Bravo! Ploskanje. V kratkovidnosti je nekdo zamenjal igralčeve hlačnice za žogo. Bravo! Ploskanje. Enega so odnesli iz igrališča. Sami tujci so se za njega zavzemali. Simulant. Pfuj. Mož s predpasnikom je bil ogorčen ter je krepko pljunil.

Dve uri je trajal ta hec. Nakleli, nakleli! Čali smo se dovolj in silno prijetno je bilo. Še na cesti je neki „civilist“ udaril enega igralca. Prav je napravil. Tujci naj odhajajo iz Sobote z čim boljimi vtisi pa pa naj bodo taki ali taki. Tega lahko štejemo med trajne. Za to smo mu z ozirom na tujski promet silno hvaležni. Njega bi morali nastaviti za vodiča po našem mestu, ki bi tujce upoznaval z našimi znamenitostmi... Naj bi ta predlog obravnavale merodajne osebe!

Murska Sobota:

— **Uspeh domače tvrdke.** Še ni dolgo od tega, kar je tukajšnja renomirana vinska veletrgovina g. Nadal Jožefa prejela za svoja razstavljena vina častno diplomu ministrstva za kmetijstvo iz Beograda, že zaznamuje zopet nov zavidljiv uspeh. Pri zadnji vinski razstavi v Ljutomeru je za izbornu kvaliteto svojih razstavljenih vin dobila častno priznanje v obliki diplome. K uspehu naše čestitke!

— **Za rešilni avto Rdečega križa** v Murski Soboti so darovali: Gospod šolski upravitelj v Prosenjakovcih, Frahm Vilko 20 Din, učiteljski zbor na Tišini 26 Din. Vsem darovalcem za plemeniti dar se odbor najiskrenejše zahvaljuje.

— **Smrt.** Pred dnevi je po daljši mučni bolezni umrla ga. Vogrinčič Rozalija stanujoča v Vrtni ulici. Težko prizadetim otrokom in ostalemu sorodstvu naše iskreno sožalje. N. v m. p.

— **VSE ŠOLSKKE KNJIGE in vse šolske potrebščine za osnovne šole in gimnazijo dobite v trgovini HAHN IZIDOR v Murski Soboti.**

— **Nabava kuriva.** Sresko načelstvo v Murski Soboti nabavi za svoj urad za zimsko dobo 1935/36 36 m³ drv in 1 vagon, 10 ton rujavega premoga kosovca. Drva morajo biti bukova ali gabrova, zdrava in suha ter res prvovrstna. Kurivo je dostaviti na dvorišče urada. Dobava se ima izvršiti do 20. oziroma do 30. oktobra 1935. Sreski načelnik: Lipovšek.

— Ali nisi pozabil kupiti tombolsko karto za 2 Din. V nedeljo, dne 6. oktobra je velika tombola pred Sokolskim domom. Vsakomur je že iz prejšnjih let znano, da je Sokol imel vedno najlepše in najdragocenejše dobitke, zato je tudi tombola Sokola slovela daleč na okrog. In kaj nudi letos? Prvi dobitok 2000 Din, drugi 1000 Din. Sledijo: radio-aparat, moško kolo, kladar drv, 15 kg sladkor ter še mnogo drugih dobitkov v skupni vrednosti nad 10.000 Din. Ne zamudite prilike! Če še niste kupili karte, napravite to še danes. Dobite jih pri vseh sokolskih četah, pri vseh odbornikih društva ter v vseh trgovinah in trafikah v Murski Soboti. Cena samo 2 Din.

V nedeljo vsi v Mursko Sobotu na tombolo!

RADIO ZA VAS ORION 222

Naplačilo Din 250 —
12 obrokov po Din 200 —
Brezobvezno predvajanje pri NEMEC J.

— **Biblioteka „Problem Bata“.** Dobili smo prvi zvezek biblioteke „Problem Bata“ z naslovom: 15 mesecev pri Bati. Spisal Zvonimir Kulundžić. Ta zvezek je uvod, v autobiografski obliki, v veliko in sistematično študijo o sistemu firme Bata. Ista biblioteka bo izdala še sledeče knjižice: „Bata i naša štampa ili kako se korumpira javna riječ“, „Batin nacionalizam ili konjunkturistički bief“, „Pravni i socijalni položaj Batinih saradnika“, „Život na amerikanskoj vrpici“, „Bata sam o sebi ili kako se blefira javnost“. Cilj biblioteke je, da se javnost seznani s sistemom in metodami, ki

vladajo pri firmi. Knjižice bodo izhajale vsakega prvega v mesecu. Cena v predplačilu znaša za 6 komadov, všteti poštnine, 12 Din. Predplačilo se dostavlja preko: „Gradske štedionice općine sl. i kr. grada Osijeka.“ na čekovni račun Pošt. šted. br. 33.101. z znakom: B. P. B. — Kulundžić Vse dopise in naročila je nasloviti na: Zvonimir Kulundžić, urednik B. P. B. Osijek, Dunavska 19.

— **Prijavite se za bolničarski tečaj Rdečega križa v Murski Soboti.** Tečaj bo v banovinski bolnici v Murski Soboti.

— **Trgovci so stavkali.** Mnogo se je komentiralo pri vsem tukajšnjem prebivalstvu dejstvo, da so prejšnji četrtak stopili v stavko vsi tukajšnji trgovci in denarni zavodi. Življenje po naših ulicah je skoro zastalo in mesto je nudilo praznično lice. O vzroku stavke, ki je skoro edinstvena v naši banovini, smo na merodajnem mestu izvedli sledeče:

Te dni je zasedala davčna komisija. Kakor je znano je splošna obdavčba v mursko-soboškem srezu največja v naši banovini. Pri obravnavanju poedinih primerov glede obdavčenja je prišlo do usodnega nesoglasja med predsednikom komisije in navzočimi člani. Spor je izbruhnil radi neprimerne in netaktnega postopanja g. predsednika, kar se je vzelo tudi na zapisnik. Posledica tega je bila, da so se nekateri člani odstranili od seje.

Proti postopanju predstojnika tuk. davčne uprave je bilo že nešteto pritožb in kijub vsem intervencijam se ni moglo doseči, da bi se omejilo njegovo večno navijanje davkov v škodo tukajšnjemu trgovstvu. Vsemu temu so dali duška trgovci v svoji enodnevni stavki, ki je bila solidaren protest proti krivičnemu postopanju. Stavka pa je bila tudi dokaz, da se ni zgodila krivica le poedincu temveč celokupnemu trgovskemu stanu v našem mestu. Trgovci se ne morejo spoprijazniti z tako visoko odmero in če se od strani finančne direkcije ne bodo ukrenili potrebni koraki, grozijo trgovci še z drugimi sankcijami. Solidarno z pokretom je bil tudi tukajšnji poslanec g. Benko, s katerim se je baš zgodil neljubi incident pri davčni komisiji.

Ferjan M. Razpotje

18

Urh se je odkril in hotel mimo nje. Pa se je zadela v njega.

„Uboga Treza, dotrpela je. Dolgo se je mučila.“

„Saj nas vse isto čaka!“ Urhove besede so bile hladne kot rezilo, brez globine in s hitro roko posnete na površju.

Agata ga je ošinila s pogledom, poln začudenja in neprikritega doganjanja. Tako torej: Urh se je izdal in mogoče je še zadovoljen, da je prišlo do tega. Dobra novica za soseščino! Strupeno je siknilo iz nje:

„Urh, takšen se mi zdiš, kakor Kolarjev Peter, ki je svoji umirajoči ženi ponujal čik iz svojih ust. Na pogrebu pa se je smejal. Svinja pijana!“

To ga je zadelo. Četudi ni čutil v sebi onega prepada od včeraj na da-

nes, preko katerega lahko gleda le s solznimi očmi in z dušečo bolečino v griu, mu je bil tudi lahen trepet ob imenu pokojnice svet in enakrat nedotakljiv. Če ne bi bila v bližini Treza, četudi slepa in gluha na vse večne čase za vsa svetska dejanja, bi babi prav pošteno zabrusil svoje mnenje v obraz. Mogoče bi jo še udaril, da bi se njena brezzoba čeljust cemeravo raztegnila in bi ji enkrat za vselej mlinilo veselje sikati na ljudi v trenutkih, ko so ji še misli polne očanaša, ki ga je mogoče izmolila za rajnko. Tako pa se je Urh samo obrnil in s stisnjenimi zobmi stopil v vežo.

Urh ogleduje rakev, ki jo je kupil. Črna je in polna je zlatih okraskov. Samo križ na pokrovu, ki je naslonjen na zid, je čudno vegast. Pretrgan. Da ni gledal pri mizarju ko je kupoval

škrinj. Na vse pa tudi ne more misliti. Le sveče so nekam predebele. Če dva dni gorijo pa jih bo še ostal precejšen del. Venec je tudi že tukaj! Zelen je in modre rože iz papirja so kakor sama žalost. Tako mrtvo se pobešajo na povojčeno listje, ki se svetlika v trepetajočem soju sveč, kakor bi zrastle prav tu v mrtvašnici, iz razpokanega kamna, in se srepo zarile s svojo modrino v večno hladen prostor.

Tudi črn trak, z zlatim napisom je dal napraviti Urh. To je lepo in ljudem je to všeč. V trgovini so hoteli, da bi bilo natisnjeno: Svoji nepozabni ženi, žalujoči soprog in sin. Urh pa je samo temno pogledal izpod obrvi in v nevolji pljunil proti vratom ter trdo in neizprosno rekel: „Ne!“ Pa so morali napisati kakor je on hotel: Svoji ljubi ženi Trezi — Urh Leco:..

Saj takšen venec ni le za pogreb. Shraniti ga je treba za Vse svete. In ljudje naj vsako leto čitajo, da je Urh Leco spoštoval svojo ženo Trezo, ji pripravil krščanski pogreb in žaloval za njo kakor se to spodobi uglednemu obrtniku. Tudi to se mu zdi prav, da ni pustil, da bi napisali na trak še Lacijevo ime. Pobalin, Bog ve kje se potepa? Da bi se z očetom pretepal, za to ima pamet, časa pa ne najde, da bi še enkrat prišel pogledal mater, ki ga je v trpljenju rodila in mu dajala mleko in kri, da je rastel, se potepal in pretepal, se vspel nad njo in ji kakor sama skrb in žalost zaja-hal tilnik, dokler ni z njo pridiral prav do sem in jo izmučeno položil med te deske... Uboga Treza!

Urh je stopil tik rakve in odgrnil okorelo tančico.

„Treza!“

(Se bo nadaljevalo.)

— **Tudi na vasi** lahko imate enako močan in selektiven sprejem kot v mestu, če kupite najmodernejši baterijski 6 cevni super sprejemnik v prvi prekmurski strokovni radio-delavnici NEMEC J. Reklamne cene, enoletno jamstvo!

— **Dopust.** Mnogo se govori o tem, da bo predstojnik tuk. davčne uprave gosp. Bolé odšel na dopust. Govoricam ni mnogo verjeti. Beležimo kot kronisti!

— **Tekma za sklad Viteškega kralja Aleksandra I.** Jugoslovanski nogometni savez v Beogradu je pozval vse klube, da igrajo v nedeljo, dne 6. t. m. tekmo za sklad blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. V Murski Soboti bo tekma med Muro A in B. Začetek tekme bo, radi tombolo, točno ob 1. uri popoldne. Z ozirom na plemeniti namen, vabi prijatelje nogometa odbor Mure.

— **Cercle francais.** V petek, dne 11. t. m. bo sestanek v Meščanskem domu (stara kavarna). Vsi, ki se zanimajo za franc. jezik, udeležite se informativnega sestanka polnoštevno. Sestanek ima namen da v podrobnosti razgovorimo o delovnem načrtu predvidenih tečajev.

— **Dobitke za tombolo.** Vse nabiralce dobitkov za nedeljsko tombolo prosimo, da oddajo dobitke do petka, dne 4. t. m. v Sokolskem domu.

— **Državni upokojenci!** Vsakoljetne prijave vložite zanesljivo na finančno direkcijo najpozneje do 15. oktobra.

Hornyphon...

Gornja Lendava:

— **Mladi ropar.** Zadnji teden je mlad, šele iz šole izstopivši fant, H. Herman iz Vidoncev na prav roparski način napadel Cer Jožefa, posest. iz Olovec. Slednji je namreč prekupeval in nakupoval po okolici „gubače“. 14 letni H. je dobro vedel, da ima stari Cer pri sebi vedno dovolj denarja, zato ga je zasledoval in se mu na samotni poti v gozdu pridružil in nagovoril, češ, da ima tudi on nabranih precej „gubač“ ter mu jih rade volje proda. Hudomušno ga je obenem zaprosil, da mu zamenja 2 Din. Cer vzame, nič hudega sluteč, svojo denarnico izpod srajce, (imel jo je namreč na vrvi privezano okoli vratu) da poišče zaprosen drobiž. Ko je zagledal fant denarnico, jo je bliskovito ragnil in iztrgal starcu iz rok ter bežal proti domu. Fant je mislil, da ga Cer ne bo spoznal in da bo ostalo njegovo dejanje prikrito. A Cer je krenil takoj proti H. evemu domu, kjer je potožil vso zadevo njegovemu očetu. Prebrisani fant se je med tem časom že preoblekel, da bi tako zabrisal istotnost napadalca ter kratkoma tajil svoje dejanje. Oče pa je dajal fantu prva še potuho in ga zagovarjal. Šele na pritisk orožnikov je fant priznal svoje dejanje očetu in od strahu nemano kam pobegnil. Cer je dobil svojo denarnico z vsebino 86 Din od orožnikov zopet nazaj. Slučaj je dokaz, kam vodi nepravilna vzgoja in kaj je vse v stanu storiti človek, ki dobi pohlep po denarju.

— **Tatvina.** Kolman Karol iz Trdovce je na svoji njivi oral. Z doma

je pripeljal seboj še rezervni lemež. Ko je delo opravil, je šel na bližnjo njivo in tamkaj urezal še nekaj brazd. Med odhodom je pustil lemež na prvi njivi, ko se je pa vrnil na prvotno mesto, je lemež neznano kam izginil. Tatvine je takoj osumil Rep Terezijo, ki je edina šla med tem časom mimo njive. Terezija je dejanje trdovratno tajila in je šele na strog in odločen nastop orožnikov pokazala v gozdu mesto, kjer je domov grede zakopala in skrila lemež. Svojo tatvinsko spretnost bo zagovarjala pri sodnji.

— **Družabni večer.** Jadranska straža priredi v nedeljo 6. oktobra družabni izlet v Kuzmo, h gostilničarju Hubru. Odhod ob 14. uri. Vsi prijatelji „stražarjev“ so prisrčno vabljeni.

Hornyphon...

+ Ivan Perša

Zlatomešnik, župnik pri Sv. Sebeščanu, g. Ivan Perša je v ponedeljek nastopil svojo zadnjo pot. 22 let je deloval v tej težki fari, ljudje so se ga oklenili v ljubezni in na njegovem grobu so zaplakali farani. Visoko spoštovanje pa je užival tudi pri evangelizaciji, katerih je mnogo v tamkajšnji fari. Skratka vsem je bil oče, z vsemi je delil vesele in žalostne ure.

Pokojnik je bil doma v Ižakovcih, kjer se je rodil dne 2. aprila 1860. leta. Študije je dovršil v Sombathelyu. Tam je bil tudi posvečen za mašnika. Služboval je v Gornji Lendavi, na Spodnjem Seniku, na Zgornjem Seniku in od 1. 1913 pri Sv. Sebeščanu.

Vsi bodo težko pogrešali vzornega duhovnika. Naj mu sveti večna luč!

SOKOL

Redna seja uprave Sokolskega društva Murska Sobotica, bo v četrtek, dne 10. X. 1935 ob 20. uri v Sokolskem Domu.

Pozivami vse edinice okrožja, da pošljejo pravočasno vsa potrebna mesečna poročila. Posebej pa še opozarjamo na zadnje okr. br. župne uprave in okr. okrožja.

Prosimo vse edinice okrožja, da v svojem območju skrbijo za reklamo za našo tombolo v nedeljo, dne 6. X. 1935.

Hornyphon...

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murski Soboti.

Resolucije in zahteve slovenskega trgovstva

na XV. redni letni skupščini zveze trgovskih Združenj Dravske banovine, dne 15. septembra 1935 v Ljutomeru.

Protiv veleblagovnicam. Trgovstvo je razpravljalo o veleblagovnicah in izrazilo zahtevo: da se z ozirom na teške prilike v naši državi v nobenem primeru ne sme dovoliti otvoritev veleblagovnic (Warenhäuser) in podobno obliko. V tem pravcu je treba uredbo o prepovedi otvarjanja takih

hiš podaljšati vse dotlej, dokler gospodarske prilike ne bodo krenile na bolje. Škoda takih skladišč in sličnih velikih podjetij, kakor je bil „TA-TA“, je očitna, ker ona spravlja v propadanje male trgovce.

Za skilcanje gospodarskega sveta. Trgovstvo zahteva: da se v skladu ustavne odredbe najnujnejše skliče gospodarski svet, čigar člani pa naj se ne postavijo od zgoraj, temveč jih imenujejo naše gospodarske organizacije. Da se čimprej razpišejo volitve v gospodarske zbornice.

Za večji uvoz v Francijo. Z ozirom na, za nas neugodne trgovinske zveze z Francijo na osnovi nam dodeljenih kontingentov, apelira skupščina Zveze trgovskih Združenj Dravske banovine na kr. vlado, da zahteva, da se dodeli naši državi od Francije oni izvozni kontingenti, ki odgovarjajo naši izvozni kapaciteti.

Uprava državne hipotekarne banke. Državna hipotekarna banka upravlja tudi ogromne zneske denarja, ki pritokajo iz naših krajev. V upravnem svetu pa nimamo nikakega zastopnika, zaradi tega zahtevamo, da morajo biti v upravnem in nadzornem odboru te državne ustanove tudi Slovenci.

Državne dobave premoga. Zahtevamo, da se pri dobavljanju premoga za potrebe državnih železnic, upoštevajo v interesu našega narodnega gospodarstva naši premogovniki pravično in v pravem razmerju.

Protiv krošnjarski nadlogi. Trgovstvo se je mnogo borilo proti krošnjarstvu in ugotavlja, da brez uspehov. Zato zahteva, da z ozirom na to, da je krošnjarenje in brezpravno delo zavzelo jako velik obseg v škodo legalnih trgovcev, pristojne oblasti najstrožje izvršujejo predpise zakona o obrti. Pregon in kaznovanje krošnjarjev je treba v notranjosti države prenesti na občinske uprave, tako da imajo občinske uprave pravico odvzeti krošnjarjem blago in jih kaznovati z denarno globo.

Dodatni predlogi zborničnega predsednika Ivana Jelačina.

Najstrožje izvajanje centralizma ter dosledno odvajanje denarnih sredstev iz naše banovine nas sili, da moramo sklepati, da se to dogaja namerno. Zato predlagam, da se sprejme tudi resolucija, s katero tudi s vso odločnostjo zahtevamo, da se začne decentralizacija že enkrat izvajati. Enaka resolucija je potrebna tudi glede pomoči našemu denarništvu. Končno pa moramo ispregovoriti odločno besedo tudi glede večje skrbi za tujski promet, modernizacije cest ter izvoza našega lesa v Italijo.

Nato je predlagal predsednik Jelačin te resolucije, ki jih je Zbor sprejel z glasnim odobravanjem in ki se glase:

1. Posojilnicam in hranilnicam v Sloveniji, ki so po sili izrednih, po drugih činiteljnih povzročenih razmer postale imobilne, naj se sestavijo na razpolago potrebna denarna sredstva, ker s samimi uredbami tem denarnim zavodom ne bo pomagano. Kraljevska

vlada naj čimprej pristopi k rešitvi tega stanja.

2. Slovenija naj dobi čimprej železniško zvezo z morjem ter naj se začeto delo z gradbo transverzalne železniške proge Sevnica—St. Janž nadaljuje z izgradbo ostalega dela železniške proge preko Kočevja do Sušaka, kakor je bila ta železniška proga že uzakonjena.

3. Kraljevska vlada naj odobri gradnjo moderne avto ceste Ljubljana—Sušak ter naj se obstoječa slaba in zanemarjena državna cesta od St. Ilja skozi Maribor, Celje do Ljubljane modernizira in napravi enakovredna inozemskim avtomobilskim cestam, ker sicer odvrčamo inozemske avtomobiliste od vožnje v našo državo in onemogočamo pravilen razvoj domačega avtomobilizma. Praviako naj se modernizira državna cesta od Podkorena, preko Jesenic, Ljubljane, Novega mesta proti Zagrebu do Beograda, da dobimo končno po 17 letih obstoja Jugoslavije moderno avtomobilsko cesto iz Slovenije v našo prestolnico.

Investicijski kredit za javna dela, ki ga je kraljevska vlada namenila za Slovenijo, je mnogo premajhen in nezadosten, ter ne odgovarja niti po številu prebivalstva Slovenije, niti po njeni gospodarski in davčni moči, oni tangenti, ki jo pravičeno sme zahtevati.

4. Tujski promet naj se pospešuje z večjo brižnostjo kakor do sedaj. Kraljevska vlada naj skrbi za sklenitev pravočasnih sporazumov o tujskem prometu, da se ne bodo ponavljale podobne motnje ob času glavne tujske sezone, kakor je to bilo v tekočem letu. Gostinstvo v Sloveniji je vsled takih zakesnelih sporazumov o tujskem prometu utrpelo ogromno materijelno škodo, zato apeliramo na vlado, da prepreči ponavljanje sličnih dogodkov.

5. Kraljevska vlada se naproša, da čimprej izposluje obnovitev trgovinskih pogajanj z Italijo, glede ureditve našega lesnega izvoza, ki je za Slovenijo življenske važnosti in od katerega ima v Sloveniji stotisoče oseb svoj zaslužek. (Dalje)

Hornyphon...

Preprečevanje poljskih tatvin.

Združba trgovcev za srez Murska Sobotica v Murski Soboti je prejela od sreskega načelstva sledeči dopis:

Sresko načelstvo Murska Sobotica.
Štev. 7373/1 Dne 19. IX. 1935.

Opozorite vse trgovce z deželnimi pridelki, naj v lastnem interesu in v izogib teškim neprilikam ne kupujejo kmečkih pridelkov od ciganov.

Množijo se pritožbe, da se poljske tatvine množijo in da cigani nakradeno blago naprej prodajajo.

Sreski načelnik:
Lipovšek I. r.

Opozarjamo p. n. člane, trgovce z deželnimi pridelki, da se zgoraj citiranega dopisa strogo držijo in se po njem ravnaajo, v izogib raznim ne ljubim posledicam in neprilikam.

UPRAVA.

HORNYPHON

Znižane plače

ZNIŽUJEMO CENE!

Halo-halo radio poslušalci pozor!

Cene našim predmetom, posebno radio-aparatom smo globoko znižali! **Poleg tega: znižani mesečni obroki.**

ODPLAČEVANJE JE VSAKEMU OMOGOČENO.

Nadalje zamenjamo vsak stari aparat tudi če je pokvarjen.

Novi aparat z garantirano dobrim sprejemom dobite že **za Din 1955-**

Najmanjši mesečni obrok Din 120-

BATERIJSKI APARATI: 3, 4, 5 in 6 cevni, vsi z 2 voltnim akumulatorjem in permanent-dinamičnim zvočnikom.

Važno! ZELO MAJHNA **Važno!** PORABA TOKA

POZOR! NOVOST!

POLNIMO AKUMULATORJE — ZAMENJAVAMO IN POPRAVLJAMO — HITRO — DOBRO IN POCENI!

V Vašem interesu je, če si hočete kupiti nov ali pa tudi rabljen aparat, da zahtevate našo ponudbo. Mi Vam predvajamo aparat **brezplačno in brezobvezno.** Torej brez vsakega rizika!

Trgovina radio-aparatom in tehničnih predmetov

Štivan Ernest, M. Sobota.

Mura—Ptuj 2:2 (2:1)

Nedeljska prvenstvena tekma ni prinesla pričakovanega sporta. Gostovanje SK Ptuja je pokazalo surovo in nesportsko borbo, v kateri je Mura po nepotrebnem zgubila, kljub premoči, važno točko.

Že v prvih minutah preide Mura v napad in celih 25 minut neprestano ogroža nasprotnikova vrata, ko pobegne Janžekovič na krilu, Murina obramba zgubi glavo in prva ptujška akcija se konča z nezasluženim golom. Igra postane nervozna, Mura napada, ptujška obramba zgreši Kardošev strel in domačini izenačijo. Kmalu doseže Berger iz 11 m vodstvo za Muro.

Po zanimivem prvem polčasu nivo igre nenadoma pade. Mura je sicer v premoči, zamudi pa nešteto zrelih šans. Igralci so nervozni, igra je slaba. Mnogo faulov, nekaj rokoborbe in igra je spet v polnem teku. Ptuj ne pričakovano izenači. Po začetnem udarcu sledi malo rokoborbe in boksa in sodnik izključi Kardoša (M) in Schwega (P). Po skrajno slabem nogometu sledi ekshibicija v boksu med Kukovcem (P) in Turkom (M), pri kateri dobi tudi sodnik svoj delež. Proti koncu ima Mura več šans, toda sreča mu ni naklonjena. — Sodil je g. Bizjak, ki ni mogel držati igre v rokah. V glavnem je njegova krivda, da tekma ni potekla v mejah fairnesse. Nc.

KMETIJSTVO

Jesenski podlessek (kikerič).

V jeseni na vlažnih, zanemarjenih travnikih se rada pojavi cvetlica rožaste barve z belim betvom, ki je skoraj tulipanu podobna. Lepa je ta cvetlica s svojim cvetom v pozni jeseni, ko že sploh ni drugega cvetja. Tudi nemo-teno se lahko razvija, ker se je pasoč se krave niti ne dotaknejo. Le pastirji jo nabirajo v šopek in se ne zavedajo, da je to zelo strupena rastlina in radi tega jo živina ne mara.

V jeseni nam prav za prav ne napravi nobene škode, ker jo krave ne popasejo in v krmo tudi ne pride. Med seno pa pridejo veliki široki listi, ki se na sprotoletje razvijajo na tistem mestu, kjer je bila prejšnjo jesen cvetlica. Na sredini med štirimi listi je pa mnogo semen, ki je najbolj strupeno. Seno, v katerem je dosti te rastline, je malo vredno, kljub temu, da pri krmiljenju živina izloča te liste, ako krmimo nerezano seno. Slabše je pa, če krmo zrežemo in živina ne more izločiti jesenskega podleska. V takem slučaju mnogokrat živina zboli vsled zastrupljenja z jesenskim podleskom.

Ker je jes. podlessek škodljiv, ga zatirajmo na travniku. Če ga pustimo nemoteno rasti naprej, ga bo vsako leto več. Uničevanje te škodljive ras-

tiline se lahko izvrši brez posebnih stroškov in dela, ker to lahko opravijo pastirji, ko pazijo na živino.

Jesenski podlessek ima precej globoko v zemlji (20–40 cm) čebulico, iz katerega požene cvet oziroma liste. Cvet raste enako (ravno) iz čebulice in to izkoristimo pri zatiranju. Če vzamemo dolgo ošpičeno železno palico in jo porinemo navpično v zemljo kraj stebela cvetlice in v gotovi globini palico zavrtimo, bomo uničili čebulico in s tem rastlino. V roki že nekako čutimo, kedaj smo prišli do čebulice in če tam obrnemo palico, sprasči. Za zatiranje jes. podleska imamo tudi drugo pripravo, s katero se čebulica potegne iz zemlje. Ker je pa delo težje s to pripravo, je ne bomo opisovali. Kjer je pa že preveč jes. podleska, pomaga travniška brana, če z njo pomandramo v jeseni cvete in potem nemore semena prineesti. Če se to dosledno dela vsako leto in v pravem času, t. j. dokler niso cveteli opraseni — bomo imeli tudi lepe uspehe. Na gori opisane načine zatiramo na naših travnikih zelo škodljivo in strupeno rastlino, za to je to delo vsega vpoštevanja vredno.

Tuberkuloza (sušica) pri perutnini

je pri nas zelo razširjena. Povzroči jo bacil perutninske tuberkuloze, ki napada največkrat jetra in čreva pri perutnini. Razširja se z blatom bolane perutnine, v katerem kar mrgoli teh

bacilov. Z blatom se raztrosi po kurniku, dvorišču in travniku, tako, da se okuži po malem vsa perutnina.

Na tuberkulozi bolana perutnina še rada zoblje, kljub temu pa zelo naglo hujša in preneha nositi. Sklepi na nogah ji otečejo, začne plantati, pojavi se driska in bolana kokoš zaspi v kakem kotu. Pri zaklani perutnini se najlažje spozna ta kuga na jetrah, ki so povečana, v njih pa koproso pa tudi kot grah veliki votli rumeni mozoli.

Proti tej bolezni ni zdravila. Ne-katere kokoši le prebolijo tuberkulozo ali pa se bolezen zavleče, tako, da se navidezno zboljšajo, razširjajo pa med tem z blatom neprenehoma kalijo bolezen.

Kjer nastopi ta kuga, ni drugega sredstva, kot vso perutnino poklati, kokošnjak pa najbolje sežgati. Če je kaj vreden, pa ga razkužiti z belim lugom in ostati vsaj mesec dni brez perutnine, da razkužita dvorišče zrak in solnce.

Gostilničarji

pozor!

Prodajam 600 litrov prima vino

po nizki ceni, radi prevelike zaloge.

ŠTIVAN, GEDEROVCI.

Vse se zniža!

Tudi jaz sem znižala cene! Pri tem znižanju je vsaki dami omogočeno, da si kupi v vsaki sezoni **nov klobuk**, ne da bi to občutila ob sedanjih malih dohodkih.

Damski klobuk Flausch	Din	30—40
Damski " Hahr	"	40—50
Damski " Filz vzorčast	"	50—60
Damski " Filz v vseh barvah	"	70—90
Damski " Filz svileni ali Hahr	"	80—100

VELIKA IZBIRA vseh vseh vrst modnih kap za dame in otroke. Nogavice, predpasnike za ženske in otroške igrače itd. — **Prevzame se v popravilo** vse vrste damskih klobukov. Cena od 10 Din naprej.

Se priporoča A. Király trgovina s klobuki, perilom in galanterijo

Murska Sobota — Glavni trg.

DOBRO BLAGO!

NIZKE CENE!

SOLIDNA POSTREŽBA!

NA ZNANJE!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem svojo trgovino s kolesi in šivalnimi stroji povečal ter imam od sedaj naprej v zalogi RADIO-APARATE vodečih svetovnih znamk kakor:

SCHAUB
BLAUPUNKT
KÖRTING
ZERTING
STANDARD
MINERVA
TELEFUNKEN

RITUPER ALOJZ

trgovina z radio-aparati, dvokolesi in šivalnimi stroji
MURSKA SOBOTA.